

כיצד העדים פרק ראשון מכות

ג.

עין משפט
נר מצוה

א מיי פ"ח מהל' עדות
ב מיי פ"ג מהל' עדות
ג מיי פ"ח מהל' עדות
ד מיי פ"ח מהל' עדות
ה מיי פ"ח מהל' עדות
ו מיי פ"ח מהל' עדות
ז מיי פ"ח מהל' עדות
ח מיי פ"ח מהל' עדות
ט מיי פ"ח מהל' עדות
י מיי פ"ח מהל' עדות

רבינו הגנאל

אמר רב יהודה אמר רב
זוהי פלוגתא דרבינא
אמר רב יהודה אמר רב
זוהי פלוגתא דרבינא
אמר רב יהודה אמר רב
זוהי פלוגתא דרבינא
אמר רב יהודה אמר רב
זוהי פלוגתא דרבינא
אמר רב יהודה אמר רב
זוהי פלוגתא דרבינא

באומר עדות שקר הערת: ושז החס לכאורה משמע (א) דכי
אמר הכי משלם חלקו דא"כ צקש להפסיד ממון חזירו
צעדותו ולא נראה דהא לימא מאן דמשלם ממון אלא א"כ החס במקום
פלוגי עמנו הייתם לכך יש לפרש עדות שקר העדתי ושז החסו
שניהן דשמתא יש לפרש (ב) כדלמור
עדות שקר העדתי קוטר עדותו
ולא שייכא זיה תורת הומה כי אם
חזירו ופריך הא כל כמינייה אפי'
הוא צעמנו אתי לדיי הומה לכיון
שהגיד שזז איתו חוזר ומגיד והוי
כלא סמך את דבריו וא"כ הווי שניהם
וזמניו ומשלמין ממון:

ביצד שמיין. אותו זכות שיש לו
לצעל כתובתה דמה שהיא
תחתיו יותר מאס גרשה לפי שאתה
מואל אותו יפוי כח שיש לו לצעל
זמה שהיא תחתיו צ"ד דרכים האחד
אס ימכור לאחר זכות ספקיו שאס
מתה יירשנה והשני הוא יקנה מאשמו
זכות ספיקה שאס תמאלמן או תמגרש
שהיא תמכור כ' מדמי מועטיה
וצענין זה יפה כח זכותו יותר
מאס (ב) למכור הוא זכות ספקיו כיצד
הרי שהיתה כתובתה ק' מנה לא אס
למכור זכות ספקיו יתן לו הלוקח נ'
מנה נמאל זכות הצעל כמה הוא
צמה שהיא תחתיו עולה לני' מנה
צדק זה וכשהיא מוכרת כתובתה
עולה זכותו כ' מנה לפי שאין זכות
ספיקה שזה כמו זכות ספקיו חדא
שהוא מוחזק ועומד והיא ממסרת
גוזיינא ועוד שהיא אוכל תמיד פירות
הקרקע הנימחד לכתובתה ולא היא
ולכן (ג) כשהיא מוכר זכות ספקיו צני'
לצעל הן לאחר צמ' מנה הרי לך
שיקנה מאשמו זכות ספיקה שהיא
לו כל הכתובה של ק' מנה צמ' מנה
והשתא צדק זה עולה יפוי כח זכות
הצעל צמה שהיא תחתיו לך' מנה
כדפירשתי ולכן מצעי ליה כיצד שמיין

מאי ניהו. האי ממון ציד בעליו דקאמר ר"ג היינו ללא נעשה מעשה
שעריין לא שילם אלא שנגמר דינו לשלם: משענין צממו. אס שלשה
עדים הן או ארבעה משלשין ביניהם בית דין נעשין שלישי ביניהן
לשחותם צערתו איש לפי חלקו. אי נמי האי משלשין לשנת
צעלמא הוא מחלקין הפרעון צין
ששתן והוא הדין נמי אי ארבעה
הן מרבעין: כל כמינייה. צממיה. וכי
יכול הוא לחזור צו ויפטר הגדון
משלם: טעמו. איי ופלוגי וחזירו
אינו מודה: ומויבניו ממון. צצ"ד

הגהות הב"ח
(א) גמ' העדתי. י"ב
פירוש לכיון דלמור מי
חייב לשלם חלקו מדי
גרימי אפי"ס דלא חסו אל
עיקר ועד וזמס דשזן רב
לא דוקא אלא אפי' אל
החס אלא שאתר עדות
שקר העדתי. שזל מוס'
כ"ל דוקא אלא אפי' אל
וס'ל להך שיעור דהא
תמיל עד שיומו שיהיה
עממא או דמ שחזמ מני
לומר אמת העדתי ולא
בשמי הפסיד את חזירו
מה שאין כן בשעטיה
הומו דכיון דהשמיניה
תורה לעידם ששחוס
להיימס א"כ הראשונה
בשקל הפסיד ולפי' צמ'
שהיא נמי כיון שאתר
עדות שקר העדתי א"כ
בשקל הפסיד ממון חזירו
עדותו הלכך חייב לשלם
כשהוא אפי"ס שלם החס
חזירו ח"ש הומו' כדיון
למור מי א"כ צני'
להפסיד ממון חזירו
צעדותו הלכך משלם חלקו
הדקא ע"ז דהא ליה
למי' דמשלם ממון מזה
שחוס דכיון דלא אשתמיט
בתלמודא צנוס מייט
למי' צנוס פניס א"כ
מזה שחוס א"כ קשה
והשתא מסר: (ג) רש"י
ד"ה אמר רב פפא כו'
שהלוקח וכו' הלא. י"ב
ותמה אמאי לא התיישב לו
לפרש אומדין את טובת
הנאמה וכל השאר ישלמו
ובשא אומנא פלוגי ואפטר
דעיקר גמגמו צממאי
דקשית ל' חו דחורא
למיתר רב חסדא אמר
צממא הבעל ותו כו':
(ג) תוס' ד"ה באומר וכו'
צממא כדיון דאמר הכי
א"כ צני' וכו' אלא נראה
דהא ליכא מאן דאמר
דמשלם ממון אלא א"כ
שניהם הדרומ צממקוס
לני': (ד) בא"ד לפש'
כדפארמר
(ה) ד"ה יצד מאס כי
למכור הוא זכות ספקיו
לאחר יצד: (ו) בא"ד
השתא הווי מפקדין:
(ז) בא"ד צממיה של לו:

מאי קא מחייב ליה איהו נמי לא מיחייב קמ"ל:
אלא באומר העדנו והוזמנו בב"ד פלוגי כמאן
ע"פ עצמו אלא באומר העדנו והוזמנו בב"ד
פלוגי והויבניו ממון כ"ד אמינא כיון דלחבריה
לא מצי מחייב ליה איהו נמי לא מיחייב קמ"ל:
מיעדין אנו את איש פלוגי שגירש את
אשתו ולא נתן לה כתובתה והלא בין היום
ובין למחר סופו ליתן לה כתובתה אומדין
כמה אדם רוצה ליתן בכתובתה של זו שאם
נתאלמנה או נתגרשה ואם מתה יירשנה
בעלה: גמ' כיצד שמיין אמר רב חסדא בבעל
רב נתן בר אושעיא אומר באשה אמר רב
פפא באשה ובכתובתה: מתני' מיעדין אנו
באיש פלוגי שהוא חייב לחבריו אלף זוז על
מנת ליתן לו מכאן ועד שלשים יום והוא אומר
מכאן ועד עשר שנים אומדין כמה אדם
רוצה ליתן ויהיו בידו אלף זוז בין נותנן מכאן
ועד ל' יום בין נותנן מכאן ועד עשר שנים:
גמ' אמר רב יהודה אמר שמואל המלוה
את חבריו לעשר שנים שביעית משממתו
ואע"ג:

מאי קא מחייב ליה איהו נמי לא מיחייב קמ"ל:
אלא באומר העדנו והוזמנו בב"ד פלוגי כמאן
ע"פ עצמו אלא באומר העדנו והוזמנו בב"ד
פלוגי והויבניו ממון כ"ד אמינא כיון דלחבריה
לא מצי מחייב ליה איהו נמי לא מיחייב קמ"ל:
מיעדין אנו את איש פלוגי שגירש את
אשתו ולא נתן לה כתובתה והלא בין היום
ובין למחר סופו ליתן לה כתובתה אומדין
כמה אדם רוצה ליתן בכתובתה של זו שאם
נתאלמנה או נתגרשה ואם מתה יירשנה
בעלה: גמ' כיצד שמיין אמר רב חסדא בבעל
רב נתן בר אושעיא אומר באשה אמר רב
פפא באשה ובכתובתה: מתני' מיעדין אנו
באיש פלוגי שהוא חייב לחבריו אלף זוז על
מנת ליתן לו מכאן ועד שלשים יום והוא אומר
מכאן ועד עשר שנים אומדין כמה אדם
רוצה ליתן ויהיו בידו אלף זוז בין נותנן מכאן
ועד ל' יום בין נותנן מכאן ועד עשר שנים:
גמ' אמר רב יהודה אמר שמואל המלוה
את חבריו לעשר שנים שביעית משממתו
ואע"ג:

מאי קא מחייב ליה איהו נמי לא מיחייב קמ"ל:
אלא באומר העדנו והוזמנו בב"ד פלוגי כמאן
ע"פ עצמו אלא באומר העדנו והוזמנו בב"ד
פלוגי והויבניו ממון כ"ד אמינא כיון דלחבריה
לא מצי מחייב ליה איהו נמי לא מיחייב קמ"ל:
מיעדין אנו את איש פלוגי שגירש את
אשתו ולא נתן לה כתובתה והלא בין היום
ובין למחר סופו ליתן לה כתובתה אומדין
כמה אדם רוצה ליתן בכתובתה של זו שאם
נתאלמנה או נתגרשה ואם מתה יירשנה
בעלה: גמ' כיצד שמיין אמר רב חסדא בבעל
רב נתן בר אושעיא אומר באשה אמר רב
פפא באשה ובכתובתה: מתני' מיעדין אנו
באיש פלוגי שהוא חייב לחבריו אלף זוז על
מנת ליתן לו מכאן ועד שלשים יום והוא אומר
מכאן ועד עשר שנים אומדין כמה אדם
רוצה ליתן ויהיו בידו אלף זוז בין נותנן מכאן
ועד ל' יום בין נותנן מכאן ועד עשר שנים:
גמ' אמר רב יהודה אמר שמואל המלוה
את חבריו לעשר שנים שביעית משממתו
ואע"ג:

מוסף רש"י

משלשין. לשון חלוקה
לפי טעמו הוא (בתובות
דף טז.) עד שיזומנו
שניהם. ילף לה מקרא
והנה עד שקר העד ואמא
ממ (סוטה כ) כל מקום
שנאמר עד הכי לאן שיש
(ותיגה כו) וכענין דקפון
ה: כו' שיהגיד שזב
אינו חוזר ומגיד. דבר
המכחיש את הראשון
דמצי (ויקרא א) אס לה
יגיד. אהבה קמייתא קדי
קרא (סנהדרין מד) עד
עדות חדא הגדה כתיבא
אס לא יגיד וכו' (תובות
יח.) אומדין כמה אדם
רוצה ליתן כו'. דלי ודלי
תגרשה ע"י עדים אחרים. כי
למסרו כולה מיה דקאמיני
שלא היו מפקדין אותה ללם.
לפיכך אין אומרים ישלמו לה
כמובנה אלא אומרים כמה
אדם רוצה ליתן לו מרד
בכתובתה על
תגרשה ויעלנה הוא ואם
מות ירשנה בעלה והוא
יפקד מה שנתן ומיט הללו ימו
לה עדים.
טובתה הגאה זו מפקדין
אותה מיה. שאם תנא
למכירה צנוס הגאה זו לא
תוכל (ב"ק עט.)

(א) פי' פ' המלוה וכו' טעמו כי לא נכסי מלוה אלא כשיש לו מעשה וכו' (ב) פי' כ' דאמר רב פפא כו' (ג) פי' כ' דאמר רב פפא כו' (ד) פי' כ' דאמר רב פפא כו' (ה) פי' כ' דאמר רב פפא כו' (ו) פי' כ' דאמר רב פפא כו' (ז) פי' כ' דאמר רב פפא כו' (ח) פי' כ' דאמר רב פפא כו' (ט) פי' כ' דאמר רב פפא כו' (י) פי' כ' דאמר רב פפא כו'